

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Deo, Angelis Et Actibus Humanis

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Difficultas II. Examinantur Impugnationes hujus sententiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82949](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82949)

is sapientie in Deo reperibilis, & Deitas, non esset actu à parte rei distincta, non possent adferre actualem differentiam, vel convenientiam. Tum, quia rationes objectivæ diversis definitibus adæquatis definibiles, sicut non potest intellectus facere intrinsecè diversas; Ita nec potest facere actu diversas, cum non possint esse actu diversæ, nisi sint intrinsecè diversæ: Quidquid enim est diversum per differentias essentialis, vel per rationes intrinsecas definibiles, est intrinsecè actu diversum, ut patet ex Arist. c. 1. de Subst. & 5. Metaph. c. 9.

Quia verò communiter urgeri solet, quòd ex hac distinctione sequatur compositio in Deo, ita huic difficultati occurrebat.

Distinctio ex natura rei nullam ponit in Deo multipliciter, ex qua sequatur aliqua compositio in Deo; Ergo ex distinctione concessa, nulla sequetur compositio in Deo, simplicitati ejusdem repugnans. Conf. clara est: Quia nulla compositio fieri potest ex Unitate, sed fieri debet ex pluralitate; proinde si nulla ponatur dualitas, v. g. simplicitati Divinæ repugnans, sequitur nihil poni, ex quo sequatur compositio. Ant. probatur; Quia ex concessis distinctio asserta solum ponit in Deo multipliciter rationum, secundum vim suam definibilem; Sed ex tali multipliciter nulla sequi potest compositio, quod ipsum probabat. Tum, quia quælibet compositio fit ex multipliciter Entium, vel Entitatum, rerum vel realitatum, ut advertere videbit. Tum, quia pluralitas rationum definibilium si deberet facere compositionem in Deo, deberent prædictæ rationes inter se esse formaliter indistinctæ: Neque enim una ratio intelligibilis posset aliter componi cum altera, nisi ex duabus rationibus formaliter distinctis, foret una formaliter indistincta. Atqui hoc à parte rei in istis rationibus repugnat: Implicat enim ut aliqua ratio, quæ semel est diversa definitione definibilis ab alia, sit postea eadem definitione definibilis; Cum rerum Essentialium nullo modo immutari possint. Addebat deinde; Licet quælibet ratio intelligibilis, in Deo existens, sit realitè à parte rei ipse Deus, tamen non quælibet ratio intelligibilis in Deo, est à parte rei, ratio intelligibilis Deitatis; Siquidem Deus convenit à parte rei saltem analogicè cum creaturis in multis rationibus intelligibilibus: Non tamen convenit cum creaturis, in Divinitate. Neque valet, si dicas, quòd ratio definibilis, vel intelligibilis ut est ab alia definibili, vel intelligibili distincta, est aliqua Entitas: Ergo multipliciter talium rationum importabit pluralitatem Entitatum, adeoque compositionem; Non inquam valet, si id dicas: Est enim prædicta compositio similitè huic. Modus ut est distinctus modaliter, à re, cujus est modus, est realiter modus; Ergo modus ut est distinctus modaliter, à

re, cujus est modus, est distincta res realiter, à re, cujus est modus.

Hæc & plura attulerat dictus meus Magister in hac materia, sit

DIFFICULTAS II.

Examinantur Impugnationes hujus sententia.

PLURA argumenta, quæ contra hanc sententiam adferri possent, soluta sunt alibi, præcipue ubi quæsitum est; An præcisiones objectivæ dentur actu nemine cogitante. Insuper veniunt examinandæ aliæ rationes. Martinon hic d. 3. à n. 8. proponit sua argumenta.

I. ARGUMENTUM est ab Auct. Lateran. sub Inno. 3. c. 1. de summa Trinit.

RESPONDERI potest, quòd illo loco, decisio sit tota ordinata ad negandam distinctionem realem: Quia est ordinata ad negandam distinctionem, secundum quam possit Pater unam partem substantiæ communicare, non communicatà alterà; Hoc autem arguit distinctionem realem. Et ex allatis dici posset, negari hanc distinctionem inter Essentialiam, & Attributa quæ Divina sunt, non verò si sumantur secundum rationes communes: Quamvis autem Lateran. neget esse in Deo quaternitatem, negat nonnisi quaternitatem, distinctorum realiter, idque colligitur ex verbis ejusdem: Quia negat quaternitatem vi cujus Pater, Filius, & Spiritus S. non sint eadem res, hoc est eadem substantia, Essentialia, five natura Divina; Non negatur autem pluralitas rationum definibilium Deo & Creaturis communium. Affirmaturque inibi Divina Essentialia esse simplex omnino, scilicet quæ Divina est, non verò secundum rationes communes. Et licet omnis distinctio Entitatum repugnet omnimodæ simplicitati; Sed non repugnat omnimodæ simplicitati, multiplicitas rationum definibilium.

INSTAT idem. Omnis distinctio quæ est verè & à parte rei, est realis simpliciter. Atqui per oppositos distinctio Attributorum Divinorum, est verè & à parte rei: Est enim tota, quanta ante omnem operationem Intellectus.

RESPONDETUR. Hoc argum. ab Hurtado primum propositum, à Recentioribus impressis usurpatum solvi commodè possit, quòd distinctio ex natura rei sit distinctio realis, in quantum reale opponitur ficto, vel ei quod est per solam rationem, quomodo tenebræ sunt quid reale: Non enim est ficta, vel per solam rationem posita negatio lucis: Sed non est realis simpliciter; Hoc est inter membra, quæ sint res, aut plus quam formalitates, definibiles, & conceptibiles objectivæ diversæ.

Hic idem medius terminus sic aliter proponitur. Est contradictio in terminis, dicere il-

R. P.
J. H. MŁOD
Zianowski
Tom. I. et II.
D. VI

lam distinctionem, quæ est actu à parte rei inter duo physicè existentia, non esse physicam: Nam ea quæ sunt physicè, & secundum id quod sunt, distincta sunt necessariò physicè: Quia esse physicum unius, non est esse physicum alterius.

Sed neque hoc argumentum urget: Imponit enim quòd esse physicum unius Attributi, non sit esse physicum alius Attributi: Cùm dicatur, illas formalitates esse sibi identificatas realiter, ubi ulterius. Advertendum est. Distinctas esse has propositiones, quòd illa distinctio sit inter duo physicè existentia, & alia hæc, quòd sit inter physicè duo, physicè existentia. Hæc posterior involvit distinctionem realem à re, illa prior non involvit, sed solam distinctionem formalitatum, & definibilitatem in una re physica existentium.

Ad probandum, quòd distinctio Scotistica sit ipsissima realis, usurpat idem hunc medium terminum. Omnis distinctio, quæ est immediatè vi alicujus actionis physicæ, est physica, actio enim physica, non potest nisi ad aliquid physicum immediatè terminari: Atqui distinctio inter Essentiam, & Proprietates personales, Filii, & Spiritus S. est immediatè vi alicujus actionis physicæ; Nempe vi generationis, & spirationis activæ, cæteraque omnia Attributa Divina, si distinguuntur in re ab Essentia, debent ab ipsa produci per aliquam realem & physicam actionem: Ergo, si inter illa est distinctio à parte rei, erit illa physica, utpote existens immediatè vi alicujus actionis physicæ.

Sed hic medius terminus in principiis Scotistarum non urget: Quia illi actionem physicam non distinguunt nisi formaliter ex natura rei à causa, & effectu. Negabunt item produci illa Attributa, vel Divina, vel creata, physicè, proutly physicè importat aliquid reale à re. Nec concludit hoc argumentum in principiis aliorum: Multi enim docent motum esse actionem physicam; Et tamen ubi, quod est terminus, non esse physicè distinctum; Conservatio in aliquorum Sententia est modus; Respondens tamen illi duratio, est mera formalitas. Denique dici posset, quòd id quod est immediatè vi alicujus actionis physicæ, respectu illius actionis debeat etiam, vel possit distingui physicè; Sed non est necesse, ut omnia contenta in illo termino, sint distincta physicè inter se; Ita v. g. in sententia modalium distinguitur anima ab actione creativa. Inde tamen non sequitur, eandem non posse sibi identificare intellectum; sic nec erit necesse physicè distingui proprietates notionales vel absolutas à persona; Quamvis persona sit terminus physicus, actionis generativæ.

2. ARGUMENTUM ejusdem est ex Aug. Rhem. ubi definitur contra Gilbertum; Non esse dividendum inter Deum, & Deitatem, inter personam, & naturam; & tamen si ponatur hæc distinctio, sequetur illa divisio.

RESPOND. S. Thom. 1. p. q. 28. a. 2. Quod scilicet Gilbertus distinctionem realem voluerit in Deum invehere; unde concludens S. Thom. in Corpore, & sic manifestum est, inquit, quòd relatione realiter existens in Deo, est idem Essentia, secundum rem, & non differt nisi secundum intelligentiam rationem: Quæ intelligentiæ ratio non potest commodè accipi pro actu Intellectus. Sed dicent illi, quòd sit accipienda pro formalitate objectiva. Eodemque modo explicanda sunt reliqua quæ adducuntur ab eodem ex SS. PP.

3. ARGUMENTUM ejusdem est. Quia si Attributa distinguerentur inter se, vel essent sine ordine originis, vel alia ab aliis? Si primum; Quænam illorum esset conjunctio? Quomodo per se, aut unde convenient Essentiæ? quomodo non erunt multa Entia à se? Si autem dicatur secundum, ergo contra Catholicam doctrinam admittetur in Deo, realis origination multiplex præter origines personarum.

RESPONDETUR retorquendo arg. & quærendo: An possibilitas sit sine ordine originis ad rationale vel non? Si primum, unde conveniet Essentiæ? Si secundum; Ergo distinguetur realiter, ergo præter ordinem generationis, vel productionis à Deo & generantur, dabitur adhuc alia origination. Directè autem dici potest, esse illic ordinem ex natura rei, licet non sit ordo physicus realis; Omnia autem illa Attributa erunt in re à se, sed non formaliter ex natura rei: Quia definitio ascitatis, non est ut sic definitio v. g. Sapientia.

4. ARGUMENTUM ejusdem est. Si daretur in Deo prædicta distinctio, sequeretur potentiam, quæ Deus potest producere leonem, à potentia, quæ potest producere hominem, distinguere ex natura rei, & sic de reliquis. Seq. prob. Ideò animalitas, & rationalitas distinguuntur ex natura rei: Quia non ubique est animalitas, illic est rationalitas; Sed etiam non ubique est potentia leonis, est productiva potentia hominis: Est enim in leone productiva leonis, non hominis. Ergo. Non potest autem dici, has potentias in Deo esse distinctas ex natura rei: Quia daretur in illo actu infinitum infinitarum potentialiarum, pro diversitate terminorum infinitorum. Ad creata autem sic idem applicari potest. Petrus habet potentiam ad producendum Paulum, & alia individua, se excepto; Joannes autem habet potentiam ad producendum & Petrum, & Paulum, se excepto &c. Ergo in Petro v. g. potentia producendi Paulum distincta est ex natura rei à potentia, quam habet Joannes producendi eundem Paulum: Quia non æquabilem habent conjunctionem: Nam Joannes ita potest producere Paulum, ut non possit se, Petrus autem potest producere & Paulum, & Joannem &c. quis autem diceret illas potentias esse ex natura rei distinctas, quin hoc ipso concedere deberet, infinitum actu?

RESPON-

RESPONDETUR. Non paucos Auctores concedere infinitum formalitatum in relatione d' veritatis; Quamvis de cetero realitatem infinitum, negent. Sed manumissa hac sententia, dici potest, esse illas infinitas, actu distinctas ex natura rei, sed non actu infinitas: quia proportionantur suis terminis, quos poterunt producere, & secundum illorum infinitatem infinitantur; & tamen illi termini non sunt actu, sed syncategorematicè infiniti. Et sicut in sententia communiori dicitur, partes in continuo esse actu, quoad Entitatem; non tamen actu distinctas; ita posset dici, illas potentias esse actu distinctas, sed non infinitas actu.

5. ARGUMENTUM ex variis rationibus, quas excogitavit Perez. RATIO I. est. Ponamus, quod fiat Sapiencia ab Essentia, & distinguatur ex natura rei, hoc ipso Essentia Divina non distinguitur ex natura rei à sua Sapiencia: Si enim distinguitur ex natura rei, & fluit ex illa Sapiencia; Ergo Essentia Divina, quæ est absolute prima Essentia, dedit totam perfectionem suæ Sapiencie, & à tota illa fluit. Sed principium adæquatum non dat perfectionem, quam non præhabet, loquendo de perfectione simpliciter simpliciter. Ergo Essentia Divina includit in se totam perfectionem Sapiencie Divinæ.

RESPONDETUR. Hoc Argum. probare multum. Accipiamus emanationem physicam caloris ab igne, qui est principium adæquatum caloris, & non dat perfectionem, quam non præhabet; nunquidne jam simpliciter identificat sibi ignis calorem? & sic de aliis emanationibus. Quod si dicas emanationem illam in aliis tribuigeneranti. Hoc non: Quia quamvis tribuatur generanti; de facto tamen perficitur per influxum immediatum solius illius Substantie.

Neque dicas, Propositionem assumptam procedere de emanatione perfectionis simpliciter simpliciter. Unde enim hoc scitur; immo intelligere, velle, pro potentia sumpta, in sententia identificante potentias animæ, emanant ab anima, quæ in ante non præsupponitur esse formaliter intellectus. Directè responderi potest, quod principium adæquatum, licet non possit dare perfectionem, quam non habet radicaliter, & in vi emanandi; potest tamen dare, quam non habet formaliter, sive illa emanatio sit ordinis physici, sive metaphysici.

1. RATIO ejusdem est. Non est sapiencia formaliter, quæ non est primò, & per se exclusiva defectus insipientiæ; & est formaliter sapiencia illa ratio, quæ est ita exclusiva. Sed nulla formalitas supponens Essentiam Divinam, tantquam distinctam ex natura rei, potest esse ratio primò, & per se exclusiva insipientiæ: supponit enim Essentiam, quæ ipsa est exclusiva omnis defectus, atque adeo insipientiæ, ergo Essentia Divina est formaliter Sapiencia.

RESPOND. Esse exclusivum insipientiæ, primò sub formalitate præcisa sapiencie formalis, seu quâ forma est, convenit soli Attributo emanato; primò autem esse exclusivum insipientiæ, sub formalitate radice, convenit ipsi Essentia Divinæ; ad eum planè modum, quo formaliter primò oppositur frigori calor, radicaliter autem primò, ipse ignis.

Urget etiam argumentum, quod illa distinctio foret realis. Sed hæc ratio supra est soluta, & quidem accommodatè ad principia ipsius Perez: nam etiam ille d. 5. n. 27. dicit, quod quando prædicatur de peccato, quod sit à parte rei, affirmat ipse sensum hunc esse, quod peccato non ficta insit malitia, sed non esse hunc sensum, quasi malitia ipsius, sit reale quid.

3. RATIO ejusdem; Formalitates Divinæ relativæ non distinguuntur ex natura rei, Ergo neque Attributa. Ant. Prob. Formalitas relativa Patris, tantam habet identitatem, simpliciter loquendo, cum Essentia Divina, quantum habet ipsa Essentia secum, quod ipsum prob. Tam est perfecta paternitas per Deitatem sibi communicatam, quam est perfecta ipsa Essentia: est enim à parte rei ipsemet Deus; esse autem Deum, est esse infinite perfectum; Ergo cum Essentia non sit magis, quam infinite perfecta, etiam paternitas talis erit. Quod si habet eandem perfectionem, etiam habebit tantam unitatem cum Essentia: quantum illa secum: nam impossibile est, per aliquam perfectionem communicatam, aliquid esse tam perfectum, quam est perfectum ipsum communicatum; nisi habeat perfectissime sibi conjunctum ipsum communicatum: Si enim non esset illi æque perfecte conjunctum, jam eo ipso careret aliqua ratione, illa perfectione.

RESPONDETUR. Hoc argum. imprimis multum probare; probat enim tam perfecte esse identificatam albedinem parietis, quam illam ipsa sibi, idque ideo: Quia tam perfecte albedo disgregat visum, quam paries albus: Si autem habet eandem perfectionem disgregandi visum, hoc ipso eandem habet Unitatem: Si enim non haberet eandem Unitatem, hoc ipso non tam perfecte disgregaret. Deinde argumentum idem probaret, quod natura & paternitas ne virtualiter quidem distinguantur: Quia natura à se ipsa non distinguitur, ergo & paternitas. Directè autem ad argum. dici posset, paternitatem habere identitatem simpliciter cum natura, hoc est realiter: Sed non habere identitatem simpliciter ex natura rei, quasi verò ex natura rei prædicatum, quod dicit natura ex natura rei, dicat etiam paternitas. Stando etiam in phrasi supra allatæ doctrinæ, dici posset, paternitatem secundum quod Divina est, æque esse perfectam, ac Deitas; Sed non paternitatem ex natura rei spectatam.

D

4. RATIO

R. P.
J. H. MŁOD
ZIANOWSKI
Tom. I. c. 2.
D. VI

4. RATIO ejusdem est. Quâ probat Intellectionem non distingui ex natura rei ab Essentia. Principium primum, & radix prima omnium, formaliter includit sapientiam & Intellectionem. Ergo sapientia non potest esse ex natura rei distincta ab Essentia Divina. Consequenter est perspicua: Quia natura Divina est prima omnium radix. Ant. prob. Si prima omnium radix non includeret formaliter sapientiam, totus ordo attributorum à prima sua radice, cæca quadam ratione proflueret; Hoc autem est impossibile: Si enim ordo Creaturarum, & ordinem, & sapientiam in prima sui origine ostendit, multò magis id habebit ordo Attributorum Divinorum.

RESPONDETUR. Hoc argum. non procedere secundum principia proponentis: Non enim negat ipse aliquem esse illic ordinem, qui non sit fictus; Hunc autem ordinem Scotista appellant ordinem ex natura rei. Et secundum allata principia dici posset: Nullum esse ordinem inter Attributa secundum quod Divina sunt; Esse tamen si spectentur Attributa ex ratione sua communi, secundum quam intelligere, præcedit velle. Neque jam inde sequetur, cæco modo unum Attributum fluere ex alio: Nam hic effluxus ne sit cæcus, non debet esse physicus, sed ex natura rei, quem nos appellare solemus, secundum subsistendi consequentiam.

DIFFICULTAS III.

Impugnatur Distinctio Scotistica.

Aliquot argumentis est impugnata hæc sententia in Philosophia tam in materia Distinctionum, quam in materia de Unitate universalis; Ubi inter alia urgebatur, hanc sententiam concedere aliquid uni formalitati, quod ne in sensu quidem reali convenit alteri: Nam v. g. ex natura rei convenit naturæ esse aptam existere in multis, quod nec in sensu quidem reali convenit hæc ætati: Hoc autem dici non potest: Tum, quia inductio in aliis materiis oppositum ostendit, nam rationalitas ex natura rei discurret in homine, quod, in sensu reali, etiam animalitati convenit. Tum, quia si dicatur ex quocunque prætextu unum prædicatum physicum, & reale convenire intrinsecè uni formalitati, & non convenire intrinsecè alteri identificatæ, hoc ipso invehitur mysterium Trinitatis in creatura, quod non nisi in hoc stat: Quia uni formalitati intrinsecè convenit non communicari, vel non produci, & alteri identificatæ convenit intrinsecè communicari, & produci. Hæc nunc manumittimus. Sed insuper

1. ARGUMENTUM sit ab Auctoritate, quia sententiæ à gravibus Auctoribus diversarum scholarum & ætatum & post suam plenam eno-

dationem censuræ, teneri non debent; Talis est distinctio prædicta: Nam Adamus Nominal. in 1. d. 6. q. 1. conc. 3. ait clamare SS. contra Scotistas. Marsilius dicit, SS. Doctores communiter esse contra Scotistas. Dionys. Carthus. vocat hanc opinionem novitatem oppositam tam summis Philosophis, quam supremis Theologis, esseque contrariam documentis Theologicis, & Philosophicis, quibus adde Greg. in 1. d. 33. q. 1. a. 2. Ex Thomistis Zumel dicit, negare distinctionem Scotisticam, esse consonum Fidei. Molina appellat illam parum, tutam in Fide. Valentia parum Fidei consonam. Arubal non esse in Fide securam. Ruiz temerariam hoc tempore. Granado hoc ævo rejiciendam. Amicus suspectam. Hoc tamen sit non ad censuram scholarum subtilissimam sed ad eruditionem allatam, dicetque Schola subtilissima, hanc ipsam censuram mereri censuram.

CONFIRMATUR. Quia quamvis Decisiones factæ contra Gilbertum, possint explicari aliquæ, quod damnent distinctionem realem; Tamen urgeri potest, quod videantur damnasse etiam Scotisticam, idque ex eo loco: Quia inter propositiones Gilberti damnatas erat hæc, quod inter naturam, & personam non Mathematica abstractione, sed Theologica ratione quoquo modo divideret ratio. Vide Tom. 3. Conciliorum, Rhemenfis Concilii p. 2. f. 59. col. 1. lit. C. unde distinctio à Gilberto asserta non erat rationis sola: Hæc enim est formalissimè eadem cum Mathematica abstractione, eò, quod procedat secundum intentiones, & imaginationes nostras. Neque etiam erat illa distinctio realis: quia in reali non quoquo modo dividit ratio, sed absolute; & quia realis distinctio non Theologica ratione, sed physice distinguit. Ergo debet esse illa distinctio actualis ex natura rei. Rursus Albertus 1. p. q. 39. n. 2. a. 1. ita refert sententiam Gilberti: Proprietas nec Essentia est, nec persona, nec est proprietas, sed ratio ex comparisonem rei ad rem sumpta. Qui termini coincidunt cum illis, quod hæc distinctio non sit realis à re, sed quod sit realiter.

2. ARGUM. sit. Quod hic iteratò (relativè aliis) proponi potest. Essentia à sapientia, & esset nemine cogitante distincta actu ex natura rei, & non esset: esset quidem ut supponitur, non esset autem: Quia Objectum quod fit vi abstractionis non est nemine cogitante, sicut & ipsa abstractio non est nemine cogitante; sed Essentia & sapientia distincta in Deo actu ex natura rei, sunt Objectum, quod fit vi abstractionis. Quod ipsum probatur, quia illa Essentia sic distincta, est Essentia secundum se spectata; Essentia autem secundum se spectata est Essentia, quæ est Objectum, quod fit vi abstractionis. Quod ipsum probatur, quia illi met ipsi pro exemplo termini abstracti metaphysici ponunt in Dialectica